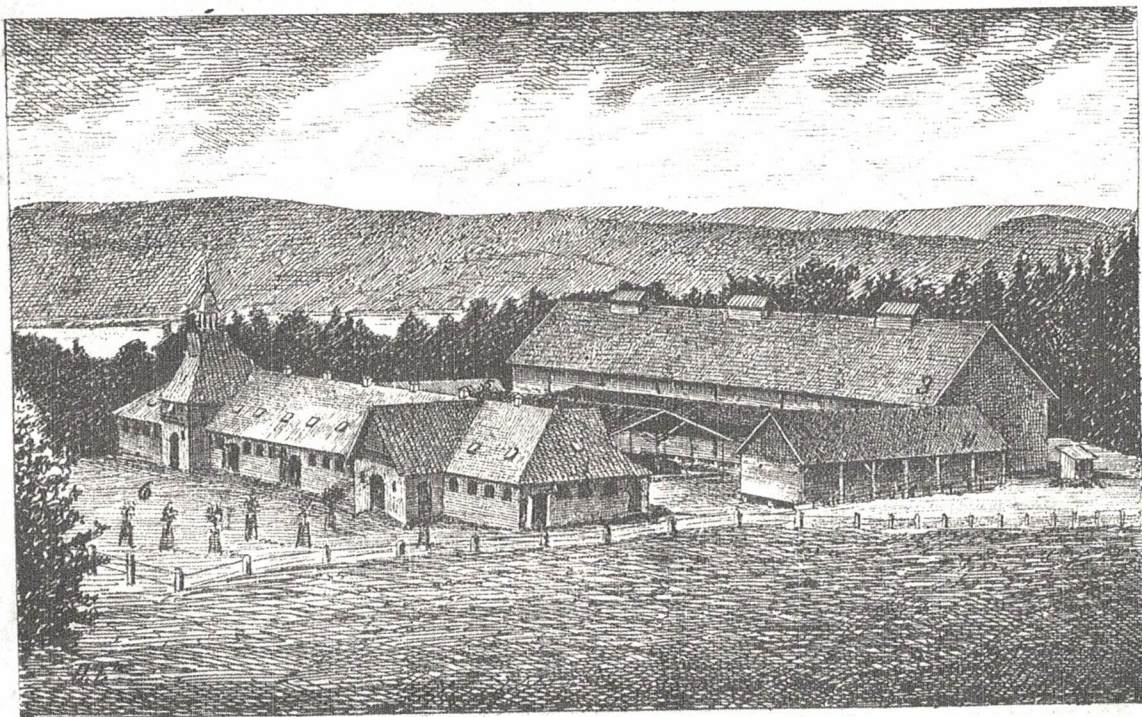

Ladugården på Torreby pr Qvistrum (Bohuslän).
Tillhör Grocehandlare N. G. Sörensen, uppfödare af äkta Jerseyboskap.

Aldersstund den hjorden af Jersey boskap, som finnes uppstallad å egendomen Torreby är den första kreatursstam af detta slag, som blifvit införd till de skandinaviska länderna, torde nedanstående meddelanden om detta försök ej sakna sitt intresse för våra jordbrukare.

Inköpet.

Hjorden, som är ett urval af afvelsdjur af hög härstamning, inköptes från olika, och mest möjligt spridda, kreatursstammar på ön Jersey, under ledning af sakkunnig och med de lokala förhållanden förtrogen person, samt i närvaro af Herr Inspektör L. Thalén från Torreby.

Djuren, 30 i antal, deraf 2 tjurar — den äldsta ca 18 och den yngre omkring 8 månader gamla — samt 5 kor, omkring 5 år gamla, och de öfriga qvigor under 2 års ålder; såväl kor som qvigor dräktiga (qvigor af denna ras göras nämligen dräktiga* redan vid 2 års ålder och tjurar anses böra kunna göra tjänst vid 18 månaders ålder), afsändes omedelbart efter inköpet till Sverige med för ändamålet befraktade ångfartyget »J. A. Gripenstedt», som lyckligen anlände till Torreby ångbåtsbrygga den 14 Augusti

1890, utan att kreaturen varit i land någonstades sedan de lemnade ön Jersey.

Fast öfverresan till Sverige var rätt stormig med svår sjögång, hade kreaturen stått sig bra, och befunnos både krya och matfriska vid ankomsten till Torreby.

Inköpspriserna.

Hela hjorden kostade i rundt tal kronor 18,000, eller kronor 600 pr styck öfverhufvud räknadt, då den ankom till Torreby, frakter och andra omkostnader deruti inberäknade; men klart är att inköpsprisen ej voro lika utan tvärtom varierade ganska mycket, således betaltes för äldsta tjuren »Castors Glory» (fallen efter den vid Windsorutställningen 1889 så högt prisade och med »The Champion prize» belönade »Castor») £ 80 (kronor 1,440), medan de yngre qvigorna deremot endast kostade i inköp på Jersey £ 20 (kronor 360) pr styck.

Skötsel.

Dervidlag har man å Torreby låtit sig angeläget vara, att — så långt sådant varit möjligt — gifva kreaturen samma behandling och samma

* så tidigt att de kalvade

utfodring, som de varit vanda vid att erhålla i sitt hemland, således fingo de förliden höst, till långt fram i Oktober, gå tjudrade på gräsvall (all boskap tjudras på Jersey och har detta blifvit framhållet såsom *en* af orsakerna till Jerseykons framstående egenskaper att lemna en mjölk af högst ovanlig hög fetthalt, enär tjudringen ej utsätter djuren för det jägtande och jagande, som ofta inträffar då de få gå lösa). Under vinterns förlopp hafva djuren såsom regel äfvenledes varit ute (på motionsplanen) omkring en timmas tid dagligen; dervidlag har ej ens en köld af 20° ansetts afskräckande eller haft någon menlig inverkan på kreaturens välbefinnande; deremot hafva de hållits instängda under snöslask eller då luften varit särskildt fuktig och rå. Dessa äro i öfrigt erfarenhetsrön hämtade från Canada i afseende på Jerseyboskapens acklimatisering, enär väderleken vintertiden der är lika

kall som i Sverige, och i fall man, för Torrebyhjordens vidkommande, vågade draga någon säker slutsats af den gångna vinterns erfarenheter, skulle det nästan synas som vårt svenska klimat lämpade sig lika utmärkt för Jerseyboskapen som det Canadensiska, der, som bekant, mångårig erfarenhet visat, att denna kreaturstam trifves utmärkt väl och bibehåller sina framstående mjölkningsegenskaper från hemlandet.

Utfodringen

under 182 dagar har pr ko utgjorts af:

Hö	Kg 1,092
Ensilage	» 1,100*
Kålrötter	» 666
Hafregröpe	» 345
Palmkakor	» 59
Rapskakor	» 70

Öfver kreaturens vikt, mjölkens qvantitet och kvalitet samt smörafkastningen lemnas följande tabellariska uppställning:

Nummer i Torreby skur	Namn	Född	Vägte			Mjölken de första dagarna efter kalningen	Procent fett i mjölken	Smör på 100 första dagarna efter kalningen	Anmärkningar
			15 Aug.	13 Sept.	13 Okt.				
1	Miss Adelinea	29/3 1887	354	354	415	1013,6	4,27	56,5	
2	Fiona	23/5 1888	318	335	354	924,7	4,52	54,6	
3	Nora	25/4 1888	295	354	338	1312,5	4,51	77,3	
4	Miss Carolina	5/11 1888	288	345	320	1565,2	4,52	88,3	
5	Welsh Girl 2:dra	9/11 1888	271	350	328				
6	Japonica	30/3 1888	352	367	335	1507,8	4,52	89,3	
7	Keenwille 3:dje	19/4 1887	307	—	340	1094,1	4,62	66,1	Har ej kalvat här.
8	Primula	18/10 1888	313	352	334	1500,1	4,41	86,5	
9	Lady Wigg 2:dra	1/7 1888	294	351	327	1410,5	4,5	82,9	
10	Atolia 6:te	22/1 1889	262	359	341	1524,6	4,51	89,9	
11	Astarte 2:dra	1/12 1888	277	336	330	1661,8	4,61	100,1	
12	M:e Kenzie	5/2 1889	294	334	328	1460,0	4,71	89,8	
13	Arles 2:dra	24/2 1886	401	426	396	2296,7	4,24	127,3	
14	Cressida 2:dra	23/6 1888	393	347	331	1527,4	4,58	91,4	
15	Neatnes 3:dje	1/5 1888	320	334	335	1556,8	4,74	96,4	
16	Pinson 2:dra	20/1 1888	362	395	377	1297,8	4,57	77,5	
17	Garenne of Higstead ...	2/1 1889	282	365	340	1174,6	4,65	71,5	
18	Sussex	5/8 1888	342	342	359	1201,2	4,62	72,5	
19	Paimpols' Bess	1/5 1888	303	303	400	—	—	—	Kastadt
20	Mistres Beautiful	10/2 1888	387	387	453	1015,7	4,45	63,0	
21	Sroy Leaf	14/4 1888	294	364	323	1880,2	4,66	114,5	
22	Victorine	1/3 1888	392	465	370	2210,6	4,68	135,2	
23	Lady Silver	25/5 1888	345	345	350	1381,1	4,78	86,3	
26	Cherry Ripe	15/10 1887	263	298	291	1505,7	4,1	80,7	
27	Lady Margaret 3:dje ...	21/4 1885	355	415	361	2485,7	4,12	136,4	
28	Estimte 2:dra	16/2 1885	242	304	295	917,0	4,86	58,2	Ej nykalvat.
29	Picture 3:dje	7/8 1885	312	396	357	2074,8	4,24	114,0	
30	Aspie N:o 2	11/3 1887	301	383	361	1197,0	4,65	72,7	Ej nykalvat.

* Denna Ensilage är *söt*, d. v. s. tillberedd i brunnar enligt Mr Frys system, och anses dess fodervärde vara 100 Kg. Ensilage = 50 Kg. hö.

Men om man besinnar, hvad erfarenheten visat att 100 Kg. gräs lemnar cirka 25 Kg. hö, medan af samma 100 Kg. gräs erhålles cirka 92 Kg. Ensilage, så inses lätteligen, hvilken stor vinst Ensilageberedningen lemnar jordbruket.

** Smörmängden efter hvarje ko är uträknad på den grund, att vid profkerning af mjölk med 4,5 procent fett (isbehandlad) 17 kg. mjölk åtgått till 1 kg. smör.

Tjurarnes vigt.

Castors Glory, född $10/3$ 1888.

Vägte vid hitkomsten $15/8$ 90 242 kg.
d:o $13/6$ 91 450 »

Golden Star, född $8/2$ 1890.

Vägte vid hitkomsten $13/8$ 90 137 kg.
d:o $13/6$ 91 369 »

Kalfvarnes vigt.

Torreby stambok	Nummer i	Namn	Född	Mödrer	V ä g d e									
					$15/8$	$16/3$	$17/10$	$20/11$	$23/12$	$21/1$	$22/2$	$23/3$	$23/4$	$13/6$
					90	90	90	90	90	91	91	91	91	91
					Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.
32		Lady Elsei	$4/8$ 1890	30	28	34	60	83	103	122	141	154	166	195
33		Jersey Boy	$25/8$ 1890	20	—	27	49	72	92	121	150	174	192	232
34		Jersey Girl	$25/8$ 1890	18	—	29	44	65	87	108	130	146	162	190
35		Master Nicol	$33/8$ 1890	25	—	27	46	68	94	116	145	173	200	245
36		Sultana	$15/3$ 1890	1	—	4	37	55	77	95	117	135	156	199
37		Japonica 2:dra	$19/3$ 1890	6	—	—	34	49	68	88	112	131	148	175
38		Guldgossen	$22/3$ 1890	2	—	—	34	56	77	104	131	157	198	228
39		Lucy	$8/10$ 1890	13	—	—	30	41	62	82	108	132	157	195
40		Lady Depp	$11/10$ 1890	15	—	—	—	37	50	67	89	110	131	162
41		Lady Kate	$13/10$ 1890	14	—	—	—	38	50	66	83	97	116	146
43		Arnus	$19/10$ 1890	26	—	—	—	29	52	74	98	124	148	199
44		Smörbyttan	$3/11$ 1890	3	—	—	—	—	45	61	82	101	126	164
45		Välkommen	$7/11$ 1890	27	—	—	—	26	43	61	81	104	130	176
46		Jersey Prinsen	$19/11$ 1890	12	—	—	—	26	45	66	90	113	142	199
49		Lord Nelson	$1/12$ 1890	5	—	—	—	—	39	66	93	117	140	181
53		Odalbonden	$8/12$ 1890	11	—	—	—	—	49	68	87	109	166	
54		Kejsarprinsen	$27/12$ 1890	10	—	—	—	—	—	36	52	71	97	157
55		Picture 4:de	$29/12$ 1890	29	—	—	—	—	—	27	39	53	69	106
57		Castors Glory 2:dra	$16/3$ 1891	28	—	—	—	—	—	—	—	—	30	68
58			$9/6$ 1891	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18

Till dessa siffror, hvilka lemna bra nog säkra svar på flera för smörproducenter viktiga frågor, kunna vidare följande erfarenhetsrön delgifvas.

Sintiden.

Sintiden för Jerseykon vill i allmänhet blifva kort; den längsta tid någon ko här stått i sin är 2 månader, men de flesta hafva ej blifvit i sin alls och såsom exempel kan nämnas att af 3 kor, som nu stå färdiga att kalfva, blott den ena har kunnat bringas i sin, hvaremot de två andra mjölka ännu respektiva 1,8 och 1,5 liter pr dag och detta tack vare den anordning, att de mjölkas blott en gång dagligen. För tre veckor sedan mjölkade den ena af dessa kor 4,6 och den andra 6 liter om dagen och hade troligen hållit i därmed, i fall man fortsatt med mjölkningen på vanliga tider.

Korsning.

Rörande Jerseyrasens inflytande vid korsningen med andra raser, anför Herr Gaddum på Striegau i Schlesien, att vid en korsning emellan Oldenburg och Jersey hade fallit tvenne vigkalfvar. Den ena af dem hade ett år efter

första kalfningen ännu lemnat 6 liter mjölk med en fetthalt af 5,22 % och den andra 3 månader efter kalfningen lemnat 10 liter mjölk med en fetthalt af 5,12 %. Korsningsprodukten har sålunda visat, att Jerseyrasens höga fetthalt i den mjölk, som den levererar, går i arf äfven på en atkomma, som är produkten af en så heterogen korsning som den ofvan nämnda.

Isolering.

Såsom af föregående framgår, lyckades det att direkt från Ön Jersey till Torreby ångbåtsbrygga importera hjorden, och på så sätt hålla den fullständigt aflägsen från all annan boskap. Sedan ankomsten till Torreby, hvars ladugård ensamt af densamma innehafves, har den ej heller varit i någon som helst beröring med annan nötboskap, och är äfven programmet för framtiden att hålla dem fullkomligt isolerade, hvadan de djur, som en gång därifrån aflägsnas icke mer få återvända.

Af denna orsak är hjorden ej heller representerad på Landbruksutställningen i Göteborg annat än genom 8 tjurkalfvar, hvilka därstädes komma att hållas till salu.

Torreby, i Juli 1891.